Eesti
Geoloogiateenistus

UNESCO geopargid

Kas Eesti kasutamata arenguvõimalus?

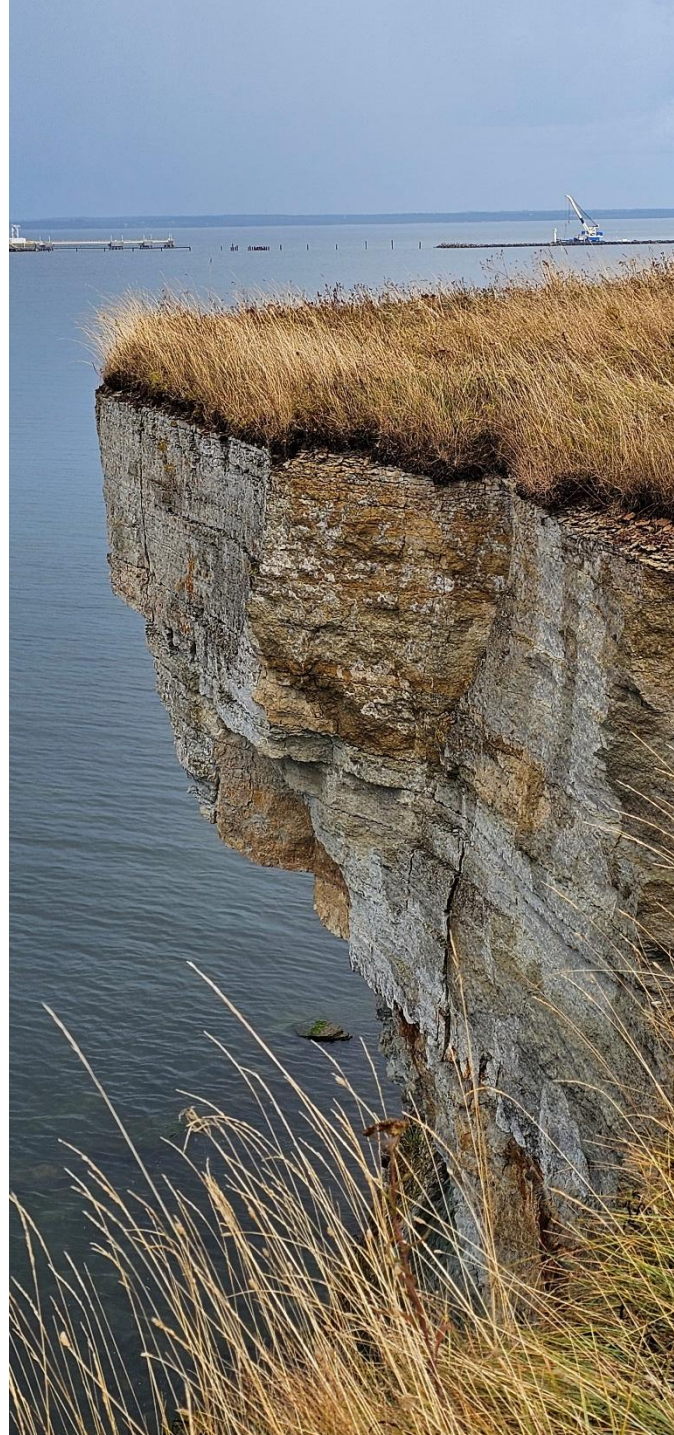
Kairi Põldsaar

Vanemgeoloog / maavarade osakond

FraMare, Haapsalu 30.09.2026

Geopark jutustab oma lugu geoloogia ja maastiku kaudu

- **Geoloogiline pärand on keskmes.** Geopark tutvustab piirkonna tähelepanuväärseid kivimeid, fossiile ja pinnavorme
- **Lood ja paigad on omavahel seotud.** Geoloogia kõrval avab geopark piirkonna loodust, ajalugu ja kultuuripärandit
- **Kohalikud inimesed kujundavad geoparki.** Elanikud, ettevõtjad ja omavalitsused teevad koostööd, et piirkonda hoida ja tutvustada
- **Geopark toetab kohalikku arengut.** See loob võimalusi loodusturismiks ja ettevõtluseks

Eesti Geoloogiateenistus

Mida geopark EI ole?

- **Ei ole range loodusreservaat:** *ei kehtesta uusi rangeid piiranguid ega piira kohalike elanike igapäevaelu, põllumajandust, tööstust*
- **Ei muuda maaomandit:** *ei võta ära era- ega riigimaad ning austab olemasolevaid omandiõigusi*
- **Ei ole UNESCO maailmapärandi nimistu objekt:** *Maailmapärand tunnustab erakordse ülemaailmse väärtusega paika. UNESCO ülemaailmne geopark tunnustab piirkonda, kus rahvusvaheliselt olulist geoloogilist pärandit hoitakse ja tutvustatakse koos kohaliku kogukonnaga*
- **Ei ole mõeldud vaid teadlastele:** *see on koht, mis ühendab geoloogia kohaliku kultuuri, ettevõtluse ja haridusega*
- **Ei keela täielikult maavarade kaevandamist:** ***I****ubab jätkusuutlikku majandustegevust, kui see ei kahjusta piirkonna pärandit*
- **Ei ole igavene tiitel:** *staatus vaadatakse üle iga nelja aasta tagant ja nõuete rikkumisel võidakse see tühistada*

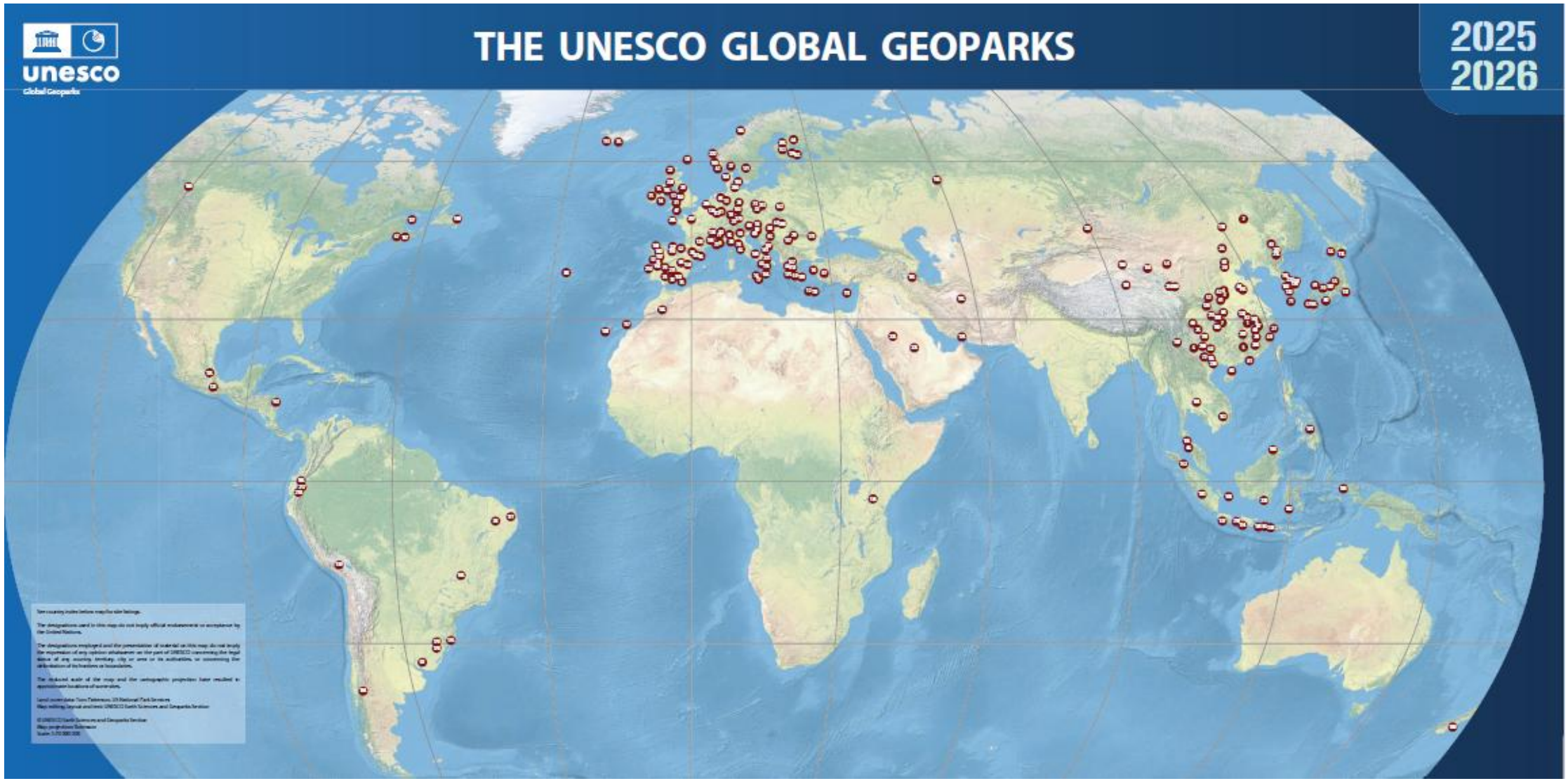

UNESCO geoparkide majanduslik mõju

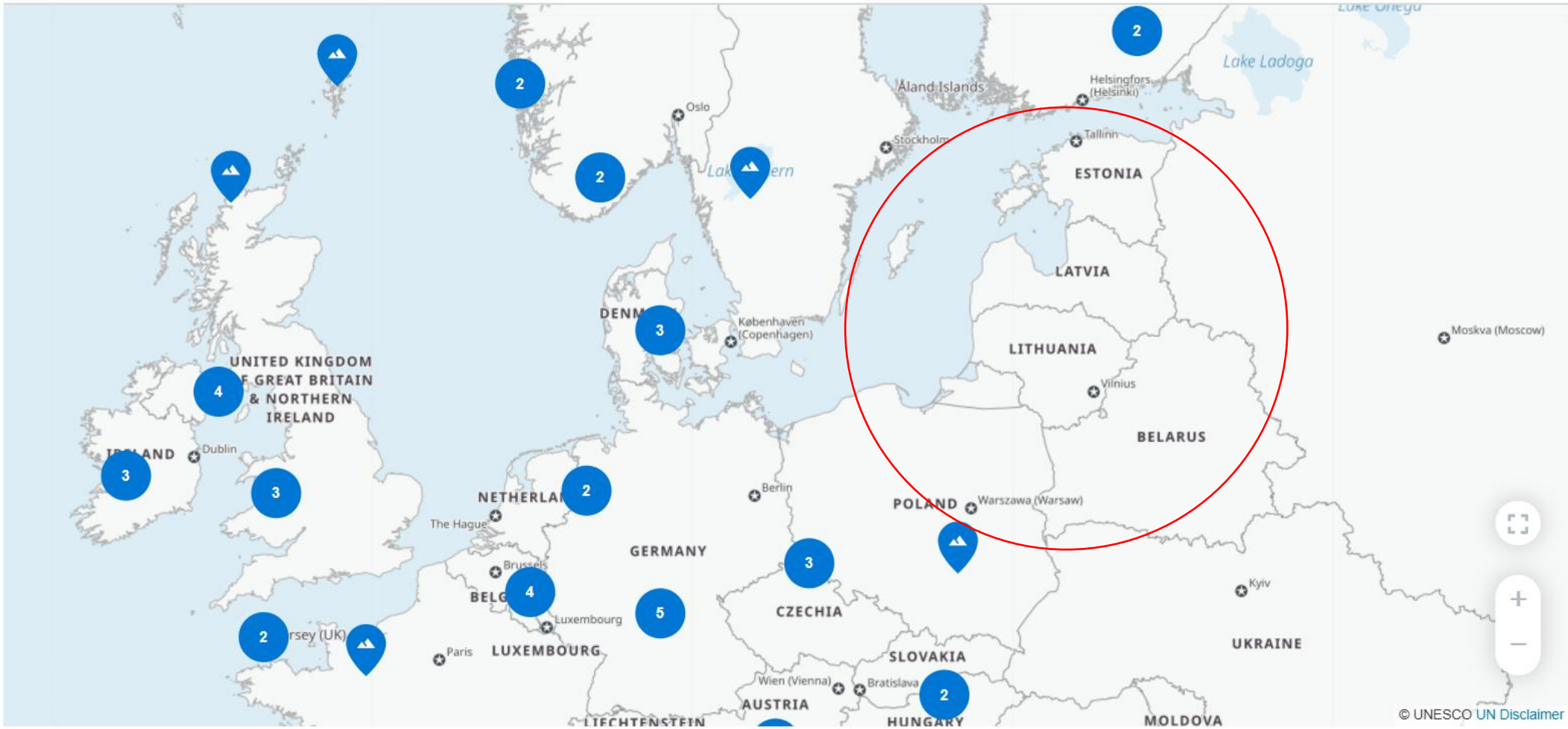
- **Rahvusvaheline kvaliteedimärk:** UNESCO bränd tõstab piirkonna globaalsele turismikaardile
- **Kõrgema lisandväärtusega geoturism:** meelitab ligi teadlikke turiste
- **Hooajalisuse leevendamine:** geopargi loodus- ja kultuuriprogrammid aitavad tuua turiste piirkonda ka väljaspool kõrghooaega
- **Kohaliku ettevõtluse toetus:** võimaldab luua uusi geopargi kaubamärgiga tooteid ja teenuseid
- **Tugevam positsioon fonditaotlustes:** võib anda omavalitsustele eeliseid rahvusvaheliste (nt EL) toetusfondide taotlemisel
- **Parem elukeskkond ja taristu:** korrastatud objektid parandavad ka kohalike elanike elukvaliteeti ja tõstavad kogukonna väärtust

UNESCO märgisega rahvusvahelised geopargid = **241 geoparki** 51 riigis

Euroopa Geoparkide Võrgustik = **118 geoparki** 28 riigis

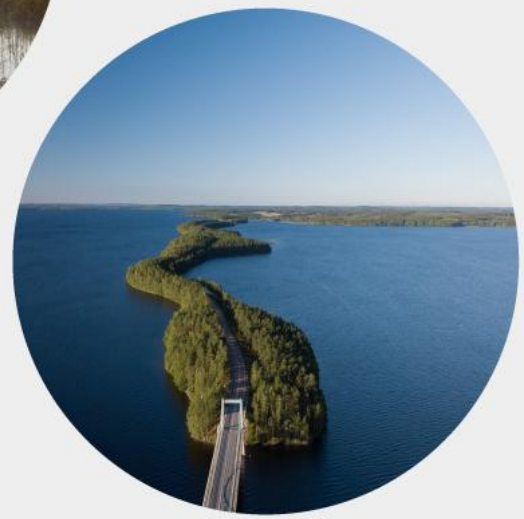
GEOPARKS FINLAND NETWORK

https://lhgeopark.fi/en/geopark-info/geopark-network/

Mida Saimaa näide tõestab?

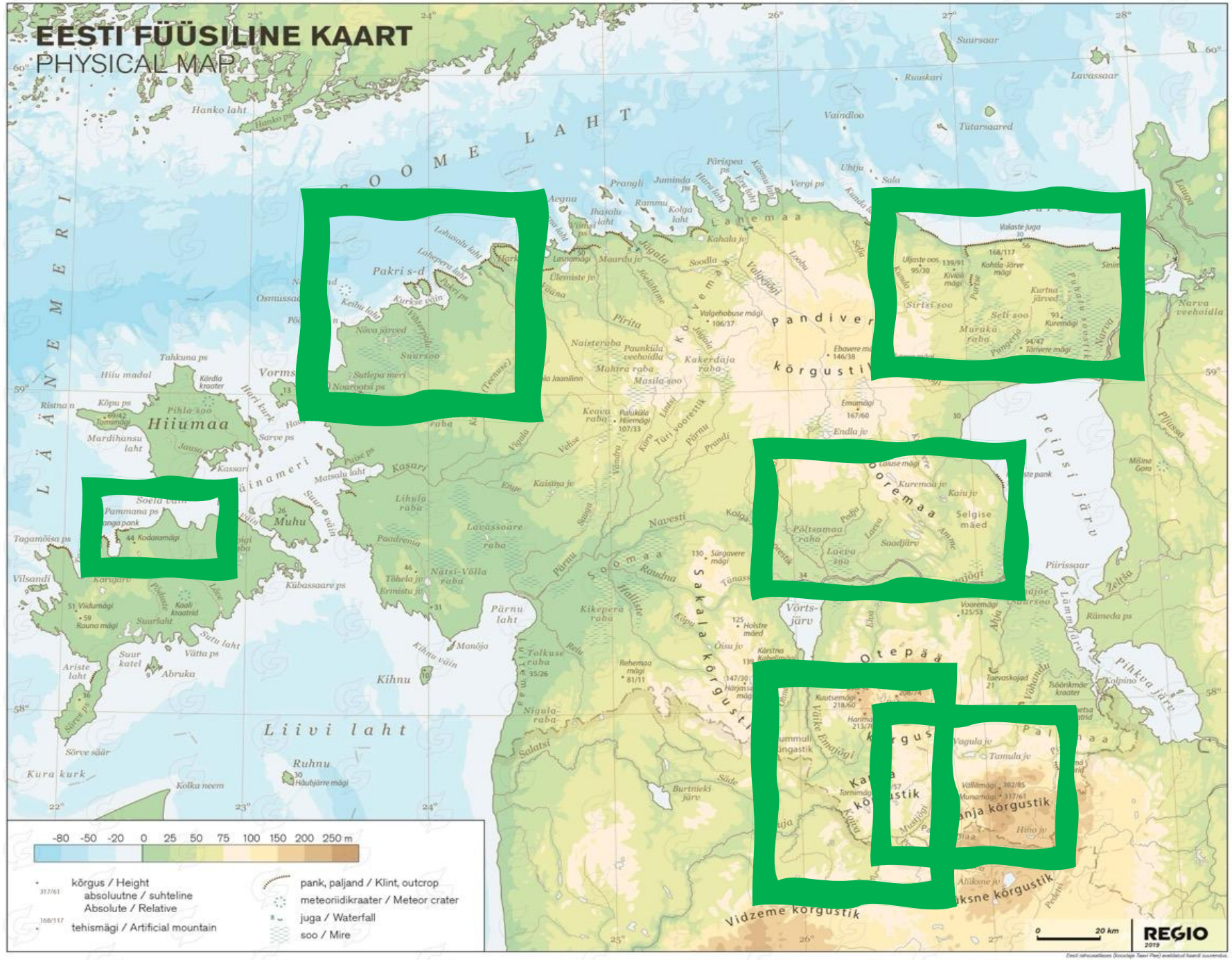

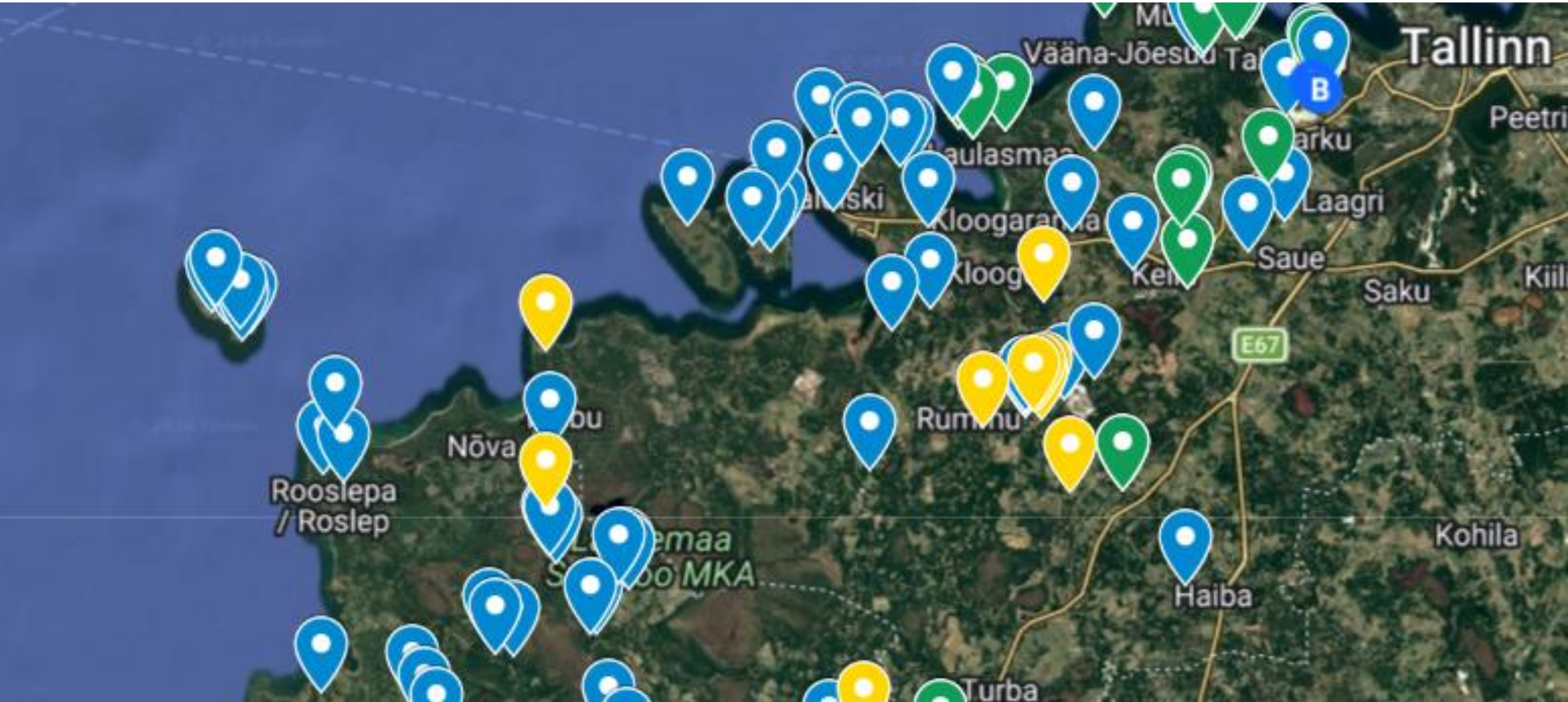

loodus, kultuur,
tööstuspärand on seotud
üheks Saimaa järvistu looks

Eesti on maailmas geoloogiliselt unikaalne

Loode-Eestis on palju geoloogiat

Põhja-Eesti klindi paljandid (pildil Tilgu paljand)

Rändrahnud

Madise kirik ja paljand

Rummu karjäär ja kaevanduspärand

Kas geopark on Eesti kasutamata arenguvõimalus?

Jah, kui geoloogilist pärandit hakatakse piirkonnas läbimõeldult kasutama

- **Eeldus on olemas:** Loode-Eestis leidub palju eriilmelisi geoloogilisi paiku ning nendega seotud loodus- ja kultuurilugusid
- **Koostöö on alus:** geopark loob kogukondi ühendava sünergia
- **Külastajale peab tekkima terviklik lugu:** geoloogia on vundament, millel on loodus, teadus, haridus, kultuuripärand, ettevõtlus ja kogukond

UNESCO tunnustus on siht, kuid geopark algab piirkonna otsusest koos tegutseda!

Eesti
Geoloogiateenistus

Tänan tähelepanu eest!

Kairi Põldsaar

Vanemgeoloog / maavarade osakond

Kairi.poldsaar@egt.ee